

Sayı: 20117
Tarih: 19.07.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 98. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 19.07.2022

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Bilindiği üzere yasama organının Anayasa ve İçtüzük hükümlerine göre önemli görevlerinden birisi de denge ve denetleme görevidir. Parlamenterle bu görevini icra ederken de yine dayanağını Anayasa ve İçtüzük'ten aldığı soru ve araştırma önergeleri ile bu denetim faaliyetini yürütür. Bu sayededir ki muhalefet; yönetimde bulunan iktidarın icraatını denetleyerek ve muhalefete hesap vermeye iktidarımecbur ederek, kamusal kararların şeffaflığını, kamu işlerinin yönetimindeki etkinliğini temin etme ve böylece kamu çıkarını savunma ve kötüye kullanımı ile verimsizliği önleme görev ve yetkisine sahiptir.

Ancak milletvekillerinin soru ve araştırma önergeleri yolu ile yahut kanun teklifi sunmak suretiyle yasama yetkisini kullanmasının önünde filli bir takım engeller hâsıl olmaktadır. Bir diğer filli engel biçimi ise önergelerin yanıtlanmaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Denetleme ve parlamenterlere verilen bilgi edinme hakkına dair soru önergesi yetki ve sorumluluğu, önergelerin yanıtlanmaması suretiyle egale edilmektedir.

Oysa parlamenterin asli görevi önergelerle yürütmeyi denetlemektir ve bu bir yasama faaliyetidir. Bu anlamda muhalefet partilerine mensup milletvekillerinin de iktidar partisine mensup milletvekilleri kadar hak ve yetkisinin olduğu tartışmasızdır. Parlamenter çalışma faaliyetleri kapsamında milletvekilleri açısından sunulan önergelerde amaç, bu vasıta ile ilgili ve yetkililer üzerinde kamuoyu oluşturmak ve baskı kurabilmektir. Yurttaşların yanıtlarını bekledikleri soruları yöneltmek, iradesini teslim aldığımız yurttaşların soru ve sorunlarını dile getirmek parlamentonun amacına da hizmet eder nitelikte bir faaliyettir. Bu yöntem aynı zamanda yürütme görevi görenleri yerine getirmekte oldukları göreve ilişkin daha aktif,

reel ve halk yararına performans sergilemelerine de katkı sunacak bir yöntemdir. İyi çalışan bir temsili demokraside parlamenter azınlığa dürüst hukuki ve yönetsel çerçeve oluşturmak ve maddi koşullar sağlamak bir ön şarttır. Parlamenter muhalefete hak ettiği statüyü vermek, temsili demokrasinin etkinliği ve siyasal çoğunluğa saygı için yardımcı olur.

Ancak tüm bunlara rağmen, parlamenterler tarafından verilen soru önergeleri çoğu kez yanıtlanmamakta; yanıtlananların ise konunun etkisi geçtikten sonra yanıtlandığı yahut birkaç cümle yanıtlarla sorulan sorulara yanıt teşkil etmeyen açıklamalardan ibaret olduğunu uzunca bir süredir gözlemlemekteyim.

Bu bağlamda;

- 1-) TBMM Başkanı olarak önergelerin denetlenmesi ve iadesine ilişkin nasıl bir yöntem izlemektesiniz?
- 2-) 27. Yasama döneminde kaç yazılı soru önergesi süresi içinde yanıtlanmadığından gelen kağıtlar listesine aktarılmıştır?
- 3-) Yanıt gelmeyen önergelerin bakanlıklara göre dağılımına dair bir çalışma yürüttünüz mü?
- 4-) Hangi bakanlıklara yöneltilen önergelere hiç yanıt verilmemiştir?
- 5-) Hangi bakanlıklar önergeleri süresi içinde yanıtlamamıştır?
- 6-) Hangi bakanlıklar, kendi yetki alanı olmadığı gerekçesi ile önergeleri iade etmiştir?
- 7-) Tüm bu hususlara dair sayısal veriler ve dağılım ne şekildedir?
- 8-) HDP'nin 27. Yasama Dönemi boyunca kaç önergesi yanıtlanmamıştır? Kaç önergesi süresi geçtikten sonra yanıtlanmıştır? Bakanlıklara göre dağılım -yanıtlanmama ve süresi geçtikten sonra yanıtlanma biçimlerine göre-ne şekildedir?
- 9-) Yanıtlanmayan önergelerin milletvekilleri ve siyasi partilere göre dağılımı ne şekildedir?
- 10-) Meclis Başkanı olarak önergelere süresi içine yanıt verilmemesi yahut hiç yanıt verilmemesi olgusunu hangi mekanizmalarla inceliyor ve denetliyorsunuz?
- 11-) Önergelerin yanıtlanmıyor oluşu, seçilmiş parlamenterin denetim yetkisinin yok sayılması anlamına gelmiyor mu? Meclis Başkanı olarak parlamenterlerin denetim görevinin bu tür yöntemlerle yok sayılmasının engellemesine dönük tutum almak ve çalışmalar gerçekleştirmek görevinize dahil değil midir?

68407

12-) Bakanlıkların, parlamenterin denetim yetkisini yok sayan uygulamalarına dair, hukuki ve yöntemsel çerçeve oluşturulması ve bunun maddi koşullarının sağlanması gündeminizde olacak mıdır?

13-) Muhalefet etme yetki ve görevinin tüm parlamenterlere eşit koşullarda sağlanması için önlemler alınması gündeminizde olacak mıdır?